

Ca-Nostra

Revista Quinzenal
Inca, 16 Juliol 1928.

Any 1.—Tercera Època —Núm. 6
(Número 833 de les Col·leccions)

Redacció i Administració
Murta, 5 - INCA

Cooperació a l'obra de la pau

Induïtament es nota arreu un afany de pau i tranquil·litat. Després de deu anys de l'armistici, la societat, lluny de oblidar els tristes efectes de la guerra, los té de cada dia més patents i s'esforça en posar medis per evitar nous cataclismes. El més recent, i que sense sofismes de cap classe envesteix a la obra pacificadora, és la proposta de Kellogg per declarar la guerra fora de llei. La contesta de les nacions als Estats Units, és molt encoratjadora, car totes van responent favorablement si bé per part de alguna hi ha qualche petit repar que no afectarà a lo fonamental segons es de creure.

Per altre part, el resultat de les eleccions de França i de Alemanya, representa la aquiescència d'aquests dos pobles a la política de Locarno que despleguen sos representants Briand i Stressemann. Altre tant pot esperar-se de les de Anglaterra. Siguem doncs, optimistes i esperem amb fe la abolició de la guerra com a medi legal per resoldre els conflictes internacionals.

La obra de Ginebra va essent un fet, malgrat l'escepticisme dels pessimismes entorpidors. Ha evitat ja algunes guerres —la de Grècia-Bulgària per exemple— i del fet de evitar un vessament de sang, mereix ja tots els respectes de la humanitat.

Però si el projecte Kellogg o la Societat de les Nacions arriben a anular les guerres en l'aspecte legal, queda una altre obra a fer de orde psicològic i social que és la fraterna aproximació dels pobles. Queda per inculcar a les multituds un esperit de comprensió pel qual cada nació vegi en cada una de les altres una cooperadora de la civilització, i en cada estranger un semblant seu i, cristianament, un pròxim. Anular de la ment homes la idea de la possibilitat de conflictes armats i inspirar-li un esperit de serenitat i fer-li veure lo factible i humana que és la solució diplomàtica equiva a anular les guerres mateixes.

Per lograr això en la generació que puja, precisa la cooperació desinteressada dels educadors. Pels homes d'avui ja és més difícil perquè respirem encara un ambient de incomprensió i la ensenyança de la història, tal com la nos mostraren, fou totalment negativa a l'obra de la pau. No obstant els homes d'avui hem rebut una gran lliçó en les funestes conseqüències de la passada guerra.

En la passada Assamblea Pedagògica de Madrid D. Juli Casares, representant espanyol de la Comisió de Cooperació Intel·lectual la S. N., pronuncià una hermosa conferència, convidant, en nom de l'organisme de Ginebra, als mestres espanyols a treballar per la causa de la pau.

Digué que desde Ginebra se havia de-

manat amb interès als Governos que estudiassin la manera de dur a la pràctica unes recomanacions proposades per aquest fi. Rebudes les contestacions —entre les quals faltava, per desgràcia, la de Espanya— se redactà una fórmula definitiva. Com a conseqüència d'aquesta conferència, els mestres espanyols aixequen una súplica al Govern perquè s'adopti lo acordat en la referida Conferència de educadors. Igualment la Assamblea ha fet difondre entre el personal de 1.ª Ensenyança el text de les Recomanacions.

Tots els qui tenim de una manera o altre encomanada la obra de l'educació, tenim el dever de inculcar l'esperit d'amor i pau a tots els sotmesos al nostre radi d'acció, per ajudar d'aquesta manera a tan humanitària empresa

ALTAIR.

A UN VOLTOR ENGAVIAT A MIRAMAR

Tancat en curta gavia, fermat a la cadena,
sospira per l'altura sens terme ni aturai:
d'immensos panorames sa vista encara es plena,
ses plomes són humides del èter de espai.

Al cercol dels qui's befen altiu gira l'esquena:
no mirarà l'oruga qui'l sol beu amb esglai;
emperador dels aires caigut a Santa Elena,
dins llot mulla ses ales, que no's reteren mai.

Axí també l'ingení, voltat de gents mesquines,
com una afronta amaga les ales gegantines,
indiferent, sens llàgrimes, sens ira ni gemec.

La tonteria humana convoca sos acòlits;
i, quan no pot ferir-los, fa riure an els estòlits
escata de ses ungles, la corba de son bec.

MIQUEL S. OLIVER

La autoritat no se pert amb la bondat, si-
nó en la debilitat; però bondat no és debi-
litat.

L'AIGUA DESPRÉS DE LA FRUITA FRESCA

No és massa senzill trobar una explicació satisfactòria per les relacions que pugin existir entre una enteritis aguda i la prèvia ingestió de fruita fresca seguida de begudes fresques o fredes.

Strauss, en ses investigacions sobre aquesta possible relació, separa i estudia principalment dos factors: el refredament sobtat dels budells mitjançant gran quantitat de liquid fred i la ingestió de molta fruita que contengui gèrmens nocius. Aquest refredament sobtat pot afebrir les energies antimicrobianes dels budells, sobretot si ja està perjudicat per una anterior ingestió de grans quantitats de fruita. Llegum, amanida, etc. També influeix la deficiència de netedat en la fruita, o la seva infecció pels gèrmens aportats per les mosques o augmentats pels efectes de la calor estival. Es clar que, segons la predisposició individual, les conseqüències oscillen entre el simple catarro gàstric i la colitis crònica greu. Un altre autor, Schwake, de Leipzig, nega la possibilitat d'un efecte perjudicial de les begudes com el cafè, te, cervesa, vi, llet, i aigua veritablement fresca, ingerides després d'haver menjat fruita fresca en bon estat. En canvi, sí que serà perjudicial l'aigua exposada al contacte de l'aire atmosfèric durant cert temps, puix sempre hi ha perill d'una infecció per gèrmens infecciosos.

Concedeix molta importància a l'auto-suggestió, a la por. Els nins, lliures de tot perjudici, es mengen impunement moltes cireres, etc. i beuen després tota l'aigua que els sembla. La fruita és profitosa per a l'organisme; l'aigua també; per què, doncs, ha d'esser perjudicial la unió d'ambdues? Sols les exageracions poden ésser nocives.

Alguns parlen de les metzines de les fruites, com per exemple l'acid oxàlic con-

tingut en la fruita en gran dilució però no es reabsorbeix sinó en part, de manera que són molt discutibles i insignificants les possibilitats d'una intoxicació per l'acid oxàlic. També es diu de l'amigdalina dels ossos de la fruita, que conté «àcid prússic», però tampoc no s'hi creu massa.

Altres contenen la possibilitat que l'aigua de les tuberies tengui la culpa de tot, per llur contingut de plom; aquest s'ionitza pels àcids fruitals, i es torna més verinós. Com a mesura de precaució recomanem deixar sortir sense aprofitar la l'aigua que salta en obrir l'aixeta.

Schwake conclou que la ingestió de fruita i aigua no produeix la formació de tòxics químic-fisiològics; el que fan és augmentar l'activitat intestinal, que podrà arribar fins a la diarrea, si els budells no contenen també altres aliments en suficient quantitat. Per evitar aquest risc, és preferible no beure massa aigua amb la fruita; malgrat això, qui tingi molta set, podrà beure l'aigua que vulgi, si pren a la vegada una quantitat convenient de pa moreno o altres aliments que afavoreixin, la formació de residus sòlids. Un aparell digestiu normal no ha de témer aquets perjudicis com a fatals, però serà millor que els conegi.

Trad X.

A L'AVIA BLANCA

Com que vos veja, padrina,
groga com l'ivori antic:
vos feia ésser purpurina
la flama del tronc amic.

Com que vos veja, padrina,
casta com l'ivori antic
vostra canicie il·lumina
mon pensament quant escric.

Nimbada de cabells blancs,
filaven les vostres mans,

filaven cànnyem i llana;
la filaven amb l'amor
i amb l'augusta tremolor
de missenyora Santa Ana!

LLORENÇ RIBER

Cronica d'Inca

JULIOL

Dia 1. — Dies pasats venguè del continent el nou Jutje Instructor d'aquest partit, don Gabriel Alou Bernat, prenguent al mateix temps possessió del Jutjat.

Desitjam que la seva estada entre nosaltres li sia agradable i lleugera la administració de justícia per falta de criminalitat.

Dia 4. — El germà Sol, que diria el Sant Poeta d'Assis, ens envia els seus raigs benèfics amb una calor que no és sufridora. El termòmetre marca aombra 38 graus.

Dia 8 — A San Francesc es celebra la festa del Benaventurat Ramon Lull. Se li ha feta una novena solemnement cantada, completas anit pasada, missa de comunió General i a l'ofici ha predicat el Rnt. P. Fra Pere J. Cerdà, Director del Col·legi Julià.

— A la plaça de braus se inaugura anit un cine que durarà la temporada del estiu. Ens diven que ha acudit molta gent i que la projecció sortia ben bé.

Dia 15. — Els automovilistes celebren la seva festa patronal en l'església de San Domingo, dedicada a San Cristòfol, martir. Ha predicat a la missa major el M. I. Mn. Joan Quetglas i un nutrit chor ha cantat la missa Pontificalis del Mestre Perossi.

Per la tarde, després de la conclusió de la novena, se ha feta la bendició dels autos que ha verificat el Rector Mn. Francesc Rayó. Des de la plaça de San Domingo, presidia la bendició una preciosa estàtua del San Martir, que en la festa d'antany se beneï i fone costada pels automovilistes.

El pas dels autos donava aires de festa i d'elegància amb les formoses damisseles que omplien les modernes carrosses que cercaven la bendició del cel. Que Déu per mediació de San Cristòfol els guardi de perill a tots. Amen.

— Per no sabreu, deixàrem al número passat, el nom de donya Joana Aina Estelrich, que també prengué part en la pelegrinació catalana a Lourdes, per cert, que llegim a un diari barceloní, que són 40 les millorances hagués que revesteixen caràcter extraordinari.

Del Municipi

— En el carrer de la Puresa se està verificant una millora que era ben necessària; com se sab, en el cap que dóna al carrer de la Font feia un estret que en prou feines hi passava un carro; ara l'Ajuntament ha expropiat part de dues cases per fer-lo un carrer rectangular, afavorint els veïns al decantar unes reconades que sempre solen esser lloc d'inmundícies.

Dits veinats han contribuït a la millora.

— El carrer del General Lluque se ha terminada una reforma important, desitjada i demanada per aquells que tenen necessitat de passar-hi sovint. Nosaltres mateixos en altres èpoques en feren varies gazetes, encara que no demanàvem una reforma tal radical. Es tracta de les carrenes.

Els veinats han cedit al Municipi ses respectives carreres, o sia l'espai de terrer que comprèn de la cuneta al frontis de les cases, i l'Ajuntament ha nivellat el pis que ha fet de ciment i ha reconstituït les clavagueres, semblant al mateix temps a la vora tires de morers en número d'una sesentena.

Vegen el cost de l'obra: Les aceres 6.924 ptes. Les clavagueres a 7'50 el metre, 1.897'50: Total 8.921'50 ptes.

— La comissió de festes ja comença a fer preparatius per la festa Patronal. Entre les moltes coses que hi ha en projecte se estrenarà un artístic palco de ferro per la música que se emplaçarà enmig de la plaça major.

NOSTRES AMICS DIFUNTS

R. I. P.

S'han celebrats en nostra església Parroquial uns suntuosos funerals per l'ànima de la jova religiosa de la Puresa, Sor Antònia Torrens Llompart, filla de don Miquel, Guàrdia Civil retirat i nebo-

da del Bisbe de Mallorca, l'Im. i Rvm. senyor don Gabriel Llompart.

El celebrant fou el M. I. Mn. Rufi Novales, Canonge de la Seu de Girona. Assistia als divins oficis el Vicari General, M. I. Mn. Jaume Homar, que portava la representació del senyor Prelat. El Batle don Miquel Mir, presidia la família de la finada

Amb cordial condoliment acompanyam en son dolor sa família i particularment son oncle el Sr. Bisbe i son Pare i Germà, a qui desitjam llarga vida per poder pregar per la difunta, encara que, com era tant bona, hem de creure, piadosament, que gaudeix de la Visió de Déu.

Correspondència

M. I. Mn. J. Q. Agraïdíssim pel patriòtic i religiós article de la Venerable que nos vareu enviar. La autoritat de la vostra signatura ens ha honrat i confirmat nostres entusiasmes.

X. Be home. Per esser un novençà filau prim. Seguiu avant.

F. A. Gràcies per la felicitació pel número extraordinari dedicat a Sor Clara Andreu.

El nostro pla era fer-lo millor que bé s'ho mereix la figura de més relleu de la nostra història; així i tot nos ha costat un sacrifici pecuniari; però dins la nostra modèstia no hem volgut que passàs casi desapercebuda una fetxa tan digne d'esser celebrada; hem volgut fer bona aquella dita: *poble que honora els seus fills s'honora a si mateix*.

J. Bestart. Rebut el donatiu de dues pesettes pel *Ca-Nostra*. No creureu lo que ho agraïm per esser el primer donatiu i vengut espontaneament d'un soldat. Així ho fessen molts i... en veurieu de números extraordinaris!

J. A. Rebuda la seva anyada, Gràcies.

A. J. Rebut una pta. pels 4 primers mesos.

Imprenta de CA-NOSTRA

Establiment que té acreditat el seu nom per la forma artística i netedat de perfils dels seus treballs tipogràfics.

Confecciona modelacions pel comerç i la Indústria i per tota classe de oficines.

Prontitud y Economía

Equivalencias

REDUCCIÓ de quilos a arroves unces, a 0'20.

REDUCCIÓ de quilos a lliures y milèsimes, a 0'30.

Id. En cartells per tenir davant la bàscula, a 2'50.

REDUCCIÓ de quilos a quintàs, arroves i lliures, a 0'25.

Murta, 5 — Inca

Perquè la Papelaria de CA-NOSTRA és la preferida dels nins i nines de les escoles?

Perquè és la que té més bon sortit.

Perquè és la que té més bon material

Perquè és la que ho dóna mes barato.

Perquè mai enganya als seus parroquians.

Diccionaris

En Castellà (varies clases i edicions).

Català-Castellà i Castellà-Català.

Italià-Espanyol i Espanyol Italià.

Inglés-Espanyol i Espanyol-Inglés

Espanyol Alemán i Alemán-Espanyol.

Francés-Espanyol i Espanyol Francés.

SEGELLS DE GOMA I DE METAL

de forma elegant i molta durada.

Com també plaques de metal
esmaltat en colors

Les vos serviràn an el nostre Establiment.

APUNTES DE GEOGRAFIA GENERAL Y DE EUROPA

por

D. JUAN GRAU PUJOL

Texto acomodado a los
programas oficiales

De venta en las librerías escolares.

Banco de Préstamos y Descuentos

Domicilio Central : Barcelona
Sucursal de Inca : Plaza Mayor

*Banca Bolsa Valores Cupones
Cambios Giros Depositos a plazos
Caja de Ahorros*

Fábrica de Cemento y Mosaicos Hidráulicos

ANTONIO J. PASTOR

Cemento analizado en la Escuela Industrial de Barcelona
Todos mis mosaicos llevan las iniciales

A. J. P.

PLAZA DE LA FUENTE

— INCA - MALLORCA

La Comercial de JUAN MARTINEZ FIGUEROLA

Grandes Almacenes en Bateria de Cocina, Loza y
Cristalería. — Droguería y Fabricación de la legía:
"LA ESPUMA,,

CASA ESPECIAL EN ARTICULOS DE
REGALO a precios sin competencia

PLAZA MERCADO, 26 - INCA (Mallorca)

Del extraordinari de Ca-Nostra dedicat a la Venerable
se'n ha tirat un sobrant d'exemplars per la venta

A 25 CENTIMS

Inca (Mallorca)
1 de Agost
any 1928.

CA-NOSTRA

Suscripció:
tres pesetas
l'anyada

— PLANES DE NOTICIES Y ANUNCIS —

CONVERSES DE CA-NOSTRA

Responguent a la crida que ferem en el número anterior nos han remès les següents preguntes:

1) Me sabria dir algú quin periòdic fou el primer que se publicà a Inca? Qui era son Director i a on se editava?—Ramell.

2) Quan era atlot vaig llegir «La Vida de l'homo n'és» de l'Amon Jordi de Son Panxeta. Me sabrien dir a on la venen que no l'he poguda trobar per lloc? La compraria encara que fos un exemplar vell d'algún particular.—Ramell.

3) Me sabria dir algun entès en historia natural quin animal és que fa *miau*?—En Pere Taleca.

4 He sentit a dir, que hi ha un poeta antic, que conrava el català que va nèixer a Inca. «He sentit vent i no conec el torrent». Quedaria molt agraït quí me sabés donar-me'n notícies més clares.—Un glosador.

5) Sr. Director de *Ca-Nostra*, he lletgit que publicau tota pregunta que us facin. Voldria saber que és això dels massers que el dia dels Patrons anaren davant, davant, l'Aiuntament. Voldria que me contassen l'origen i lo que representen.—Un Curiós.

6) Jo que fas un gros consum d'aigua de Colonia, voldria saber la manera de ferla.—N'Amadeu.

7) No'm diria algú la manera de fer uns quants porta-làmpares de electricitat nets, que quedassen com a nous?—N'Amadeu.

quilometres de Palma, el senyor Joan March.

Destina aquest per a l'esmentada obra sis milions de pessetes, i es calcula que l'edificació dels diferents pavellons en costa prop de dos. Els altres són per al sosteniment d'aquesta Fundació.

Va col·locar la primera pedra el governador Sr. Llosas, expressament delegat pel general Primo de Rivera, i la va beneir el bisbe de Mallorca, doctor Llompart.

Varen assistir-hi totes les autoritats (excepció feta del capità general que va ésser representat pel governador militar), i comissions gairebé de tots els pobles de l'illa, així com representacions d'entitats mèdiques, comercials, industrials, bancàries, etc

Posada la primera pedra varen pronunciar discursos.

El director del Preventori, senyor Bartomeu Vanrell, va explicar el que serà aquell des del punt de vista tècnic; i el donant, senyor Joan March.

Parlaren també el Bisbe, el president de l'Audiència i el Governador.

Després es va servir un lunch.

Les obres de construcció del Preventori (que serà una petita població) es calcula que es faran en un termini de dos a tres anys i les ha projectades i les dirigirà el conegut arquitecte Guillem Forteza.

EL PREVENTORI-SANATORI DE CAUBET

Abans d'ahir, i amb tota solemnitat, fou col·locada la primera pedra del Preventori Sanatori que per a combatre la tuberculosi, construirà a la seva finca Caubet, del terme de Bunyola, a tretze

FESTES DE LA BEATA

Hem rebut un exemplar del artístic programa de les festes de la Beata Catalina Thomàs, que es celebraran enguany els dies 4 i 5 de Agost. Pronunciarà son panegiric Mn. Jaume Sastre i cantarà la missa l'Orfeó mallorquí.

La confecció del programa es un model de

gentilesa, compost amb una estampa de la Beata i vinyetes antigues de fusta, de les reserves que guarda l'antiga impremta de Ca'n Guasp. Porta "Cançons de Sor Tomaseta" que en copiam, de Na Maria Antònia, que ha compost per a cantar en el Carro triunfal de la colcada, puix que, còm se sab,enguany la Diputació Provincial ha près a compte seu l'organització per a dignificar-la i fer-la digna de la Beata i de l'art i la noblesa de l'antiga de Mallorca.

RELOTGE MONUMENTAL A CAIMARI

En les festes patronals que se han celebrades al veí poble de Caimari dedicades a San Jaume i Santa Aina, se ha beneït un monumental rellotge de torre amb una magnífica campana feta expressament per al objecte que pesa 351 Kgs.

Aquest preciós rellotje que se mou amb una precisió perfecta, és construït per la casa nacional dels senyors Lecea i Murua de Victòria, i ha sigut costejat pel Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Caimari, que ha invertit la ganància de 15 anys de labor social per poder regalar al poble i a la esglèsia, una joia que patentisarà sempre la magnimitat de l'Entidat rural.

Els capdaventers del Sindicat, que han duit força curolla que la millora se dugués avant, són: El Rector, Mn. Gabriel Melià; el President de Administració, don Joan Mir; el President d'Inspecció, don Josep Martorell; el Caixer auxiliar don Arnau Mir; el Secretari, Mn. Arnau Mir; i els socis, don Joan Mir Solivellas, don Antoni Rotger Mairata i don Miquel Mairata Rotger.

Tots mereixen una efusiva enhorabona.

MISSA NOVA

El dia de San Jaume, cantà sa primera missa a son poble de Sa Pobla el novell sacerdot Mn. Bartomeu Torres Gost, germà de l'amic don Rafel, que llarg temps fou conveí d'Inca, exercint sa carrera de a bogàcia.

Per celebrar tan grossa alegria la família del Missacant dispongué grans solemnitats que armonisaren amb el seu catolicisme i noblesa.

Enviam al novell Ministre del Senyor nostra més cordial enhorabona que fèim estensiva a tota sa família.

D'ENSENYANÇA

Convidats per la seva Directora assistirem als examens de fi de curs que es realizen a l'Acadèmia de D.ª Severa Madarriaga. Les alumnes mostraren amb detalls els abundosos coneixaments adquirits durants els cursos, i ens delitaren mostrant-nos treballs de labors molt fines i de gran harmonia de colors.

Formaren la Presidència del exàmen distingits senyors. D.ª Servera obsequià després les alumnes amb valiosos regals.

Que li sia enhorabona!

L'Acadèmia que dirigeix la Srta. D.ª Joana Estelrich ha finalizat els curs de aquest any.

Hem tengut ocasió de veure els albums de dibuix geomètric artístic de les alumnes, que són un model de delicadesa d'execució, lo que demostra l'esment que posa la seva mestra per inculcar en les seves deixebles la precisió i la bellesa.

Han merescut que la premsa de Cintat s'ocupàs d'ells amb elogi, així com d'altres treballs caligràfics, de càlcul etc.

La falta de lloc ens impedeix, com voldriem, d'ocupar-nos-hi més detengudament.

L'enhorabona per la Professora i les deixebles.

NOSTROS AMICS DIFUNTS

R. I. P.

A l'edat de 84 anys i auxiliat amb els sants Sagraments, ha mort l'honradíssim Amo'n Andreu Figuerola Beltran, pare dels amics don Antoni, senyor del important establiment de lloza del carrer Major i de D. Miquel, establert en Puerto Rico amb un gros comers de sucres.

Enviam al amics i demás família, nostro cordial condol que'l feim estensiu a la pèrdua de sa bona mare, Madò Esperança Figuerola, morta fa uns mesos, i per quines ànimes oferim oracions al cel.

El nostro amic don Bernat Aguiló passa per una terrible prova amb la mort d'un angel de la llar que fou cridat al cel, al costat dels altres angels.

Al senyor Aguiló, a sa distingida esposa i a tots els seus, enviam el testimoni del nostro condol més sincer.